

PACTE PEL PADRÓ A CATALUNYA

Proposta de la Xarxa d'Entitats pel Padró formada per l'aFFaC - Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya, Amnistia Internacional Catalunya, Càritas Catalunya, CONFAVC - Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya, Coordinadora d'ONG Solidàries de les Comarques Gironines i de l'Alt Maresme, Coordinadora Obriem Fronteres, ECAS - Entitats Catalanes d'Acció Social, Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la infància i l'adolescència - FEDAIA, Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits - FEPA, Fundació Ficat, Fòrum de Síndics i Síndiques, Defensors i Defensores Locals de Catalunya, Lafede - justícia global, Observatori DESCA i Plataforma per una atenció sanitària universal a Catalunya - Pasucat.

PREÀMBUL

El padró té com a objectiu conèixer la població real de cada municipi i és una eina essencial per al bon govern, facilitant la planificació i l'adequació dels serveis públics a les necessitats de la ciutadania. La inscripció al padró, a més de ser una obligació legal per part de les persones residents en un municipi i, per tant, una obligació també de l'administració pública, és un metadret que dona accés a drets tan bàsics com l'educació, la salut, els serveis socials o drets connectats amb la normativa reguladora dels drets dels estrangers (com l'obtenció de l'autorització de residència i treball).

Cal assenyalar, però, que el padró és un tràmit administratiu per accedir als drets, no un mecanisme que n'atorga. La universalitat dels drets és un dels principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans i, per tant, les administracions n'han de garantir l'accés a totes les persones, sense discriminació ni traves administratives.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, estableix que tota persona que resideix en un municipi té l'obligació jurídica d'empadronar-se i, per tant, al mateix temps, confereix a l'ajuntament l'obligació de garantir i facilitar l'exercici d'aquesta obligació.

Tenint en compte que la normativa existent (Instruccions de l'Institut Nacional d'Estadística de 4 de juliol de 1997, de 30 de gener de 2015 i de 17 de febrer de 2020), possibilita l'alta al padró en casos on la persona sol·licitant no té un títol jurídic amb relació al seu domicili o bé no disposa d'un domicili fix, és imprescindible que l'administració municipal compleixi amb la seva obligació d'empadronar qualsevol persona que resideix al seu municipi.

En aquest sentit, la Generalitat de Catalunya ha posat en marxa en els últims anys una estratègia de sensibilització i formació sobre el dret a l'empadronament i

l'obligació d'empadronar de les administracions. En aquesta s'hi reforça el que també menciona la monografia "El dret a ser empadronat i la bona administració" del Fòrum de síndiques i síndics de Catalunya respecte al principi de la bona administració: l'Administració ha de considerar tots els elements rellevants per a la presa de decisió i descartar els que no ho són, situant-se en la millor situació possible per a prendre la decisió més adequada per l'interès general.

Actualment, aquest interès general ha de tenir en compte la greu situació d'exclusió residencial que es pateix a Catalunya, que fa encara més necessari que tots els municipis compleixin amb la seva obligació i impulsin polítiques d'empadronament actiu per garantir que cap veí o veïna es vegi abocada a una situació d'exclusió.

Posar obstacles, dificultar, allargar el procés, o negar l'empadronament de les persones al municipi on efectivament resideixen, no només és dificultar l'exercici de les seves obligacions, sinó que també obstaculitza l'accés a drets humans, especialment a col·lectius en situació de vulnerabilitat. A més, la disparitat de criteris dels diferents ajuntaments a l'hora d'empadronar comporta desigualtat territorial i suposa una penalització per als Ajuntaments que treballen assumint la protecció i el respecte dels drets de les persones, als qui cal reconèixer aquest compromís i esforç pel bon govern i per assolir una bona administració.

Pels motius exposats, és imprescindible reafirmar el compromís del Parlament de Catalunya amb l'accés a tots els drets bàsics per a totes les persones, sense cap mena de discriminació, assegurant que en cap cas es dificulta i obstaculitza l'alta al padró municipal per la clara afectació que té en drets.

ACORDS SUBSCRITS

1. Accés universal al padró

Totes les persones residents a Catalunya han de tenir accés al padró del municipi on viuen sense cap mena de discriminació i independentment de la seva situació administrativa, habitacional o de tinença de títols de propietat o lloguer.

2. Compromís amb el respecte a la legalitat vigent i els drets de la ciutadania

Vetllar perquè l'accés al padró, i tots els tràmits associats a aquest registre, es facin amb la màxima diligència, respectant la legalitat vigent i els drets de la ciutadania:

- Garantir l'accés al padró per a persones que viuen en situacions d'exclusió residencial mitjançant les opcions que facilita la normativa existent.
- Garantir la celeritat i eficiència en la tramitació i resolució de les sol·licituds dins del termini de tres mesos establerts per la llei.

- Garantir que l'accés al tràmit del padró és fàcil i accessible, assegurant que s'atén les persones amb la rapidesa necessària i sense necessitat de cita prèvia.

3. Polítiques d'empadronament actiu

Donar suport i promoure polítiques d'empadronament actiu per part de les administracions competents:

- Que informin de manera clara i efectiva dels passos del tràmit d'alta al padró, així com dels diferents títols, documents, gestions i actuacions administratives que permeten acreditar la residència al municipi.
- Que garanteixi la formació del personal sobre els drets de la ciutadania respecte del padró, per tal que siguin agents facilitadors d'aquest.

4. Protecció de la infància i de col·lectius en situació de vulnerabilitat

Vetllar pel compliment estricte del dret al padró per a infants, adolescents i col·lectius en situació de major vulnerabilitat per assegurar que no s'obstaculitza cap dels seus drets.

5. Transparència i informació pública

Vetllar perquè les administracions competents publiquin de manera clara i transparent els criteris, protocols, procediments i requisits per accedir al padró en cadascun dels municipis catalans per tal que totes les persones coneguin els seus drets i el procediment per accedir al registre del padró.

6. Principi d'autonomia local

Tot respectant el principi d'autonomia local i la casuística específica de cada municipi, que comporta una perspectiva municipal en el desplegament del marc legal de la llei, l'administració local ha d'estar al servei d'una interpretació de la normativa existent a favor de la ciutadania, facilitant en tot moment l'exercici de drets fonamentals. L'aplicació de la llei atenent el context social resulta especialment rellevant per als col·lectius més vulnerables.

7. Seguiment del Pacte

Crear una Comissió Tècnica de Seguiment del Pacte pel Dret a l'Empadronament integrada per diputats i diputades de tots els partits signants, entitats socials i sindicatures locals. Aquesta comissió es reunirà cada sis mesos, a proposta de la Xarxa d'Entitats pel Padró, per avaluar els avenços en l'aplicació dels acords,

analitzar les dades de les quals es disposi, detectar possibles dificultats i problemes amb els quals es troben els municipis i proposar millores per garantir que es compleixen les obligacions establertes en aquest document.